

doi: 10.3897/bgcardio.27.e66862

ЕДНА ГОДИНА СЛЕД COVID-19

*В памет на колегите, загинали в битката с COVID 19,
и с преклонение и благодарност към всички, които
не жаят сили в борбата с това заболяване*

Уважаеми колеги,

В ръцете си държите първия брой на списание "Българска кардиология" за 2021. Той е посветен на едно заболяване, което преди една година не съществуваше. Искам да изкажа искрена благодарност на водещите експерти у нас в тази област акад. Богдан Петрунов и

проф. Радка Аргирова за приноса им за реализирането на този брой. Уважавани специалисти като проф. Н. Гочева, проф. Н. Рунев и д-р В. Трайков са представили последните данни за това как COVID-19 засяга сърдечно-съдовата система.

В момента, когато пиша тези редове, се намираме в третата вълна на корона-пандемията, която удари света и България преди една година. Когато четете тези редове, вероятно броят на настанените в болница ще е над 8000 хиляди, като поне 10% от тях ще бъдат лекувани в интензивни отделения. За съжаление броят на починалите ще продължи да расте. Измина година, откакто това непознато и коварно заболяване промени нашето ежедневие като професионалисти и човешки същества със своите семейства и любими хора. Кардиолозите бяха и продължават да са начело в борбата с пандемията. Много кардиологични клиници са трансформирани в COVID отделения. Това доведе до сериозни затруднения при грижите за пациентите с кардиологични заболявания. Разбираемо, най-голямо предизвикателство представлява лечението на спешните кардиологични състояния, но не само. Много бързо стана ясно, че COVID-19 не е изолирано засягане на дихателната система, а мултиорганно заболяване, засягащо по един комплексен начин имунната система, ендотела и коагулацията. Като логично следствие на това бързо се установи, че пациентите с най-висок риск за неблагоприятен изход от COVID-19 са тези с артериална хипертония,

исхемична болест на сърцето, сърдечна недостатъчност, кардиометаболитен синдром.

Както справедливо отбеляза главният редактор на "The Lancet", Sir Richard Horton, ние живеем във време на „синдемия“, когато пандемията от едно инфекциозно заболяване се разпространи най-тежко сред пациентите, засегнати от епидемията на хроничните неинфекциозни заболявания. Все още не знаем какви ще са последиците върху физическото и психичното здраве на прекаралите COVID-19, особено върху тези със сърдечно-съдови заболявания.

През изминалата една година научихме и доста уроци.

1. Въпреки че пандемията започна внезапно в далечна страна, тя много бързо се разпространи в цял свят. Това е третият коронавирус вариант в рамките на 20 години, причиняващ заболяване с висока смъртност. Явно уроците от появата на SARS и MERS, както и на други вирусни заболявания, не са били достатъчно добре научени. Науката няма ясен отговор на въпроса какви са механизмите на преминаване на междувидовата бариера, инфраструктурните проблеми на градовете, масовия транспорт и други постижения на цивилизацията, които допринасят за появата на това смъртоносно заболяване. Докато не разберем причините, участващи в появата на COVID-19, ние ще сме изправени пред заплахата от нови пандемични взривове.

2. Видя се, че болничните системи в цял свят, както и подготовката на медицинския персонал, не бяха готови да приемат такива предизвикателства. Прозряхме колко много сме загубили от липсата на обучение по вътрешни болести, от намалението на времето за специализация на лекарите и колко много ни липсват познанията по модерна епидемиология и инфекциозни болести.

3. Много сериозен проблем в борбата с пандемията се оказа разпространението на неверни и спекулативни твърдения за сериозността на проблема. За съжаление цинизма и ненаучните твърдения на наши колеги допринесоха за препълването на отделенията и за загуба на човешки животи.

Но пандемията показва също така и силата на науката.

Геномът на вируса беше разгадан за по-малко от месец и споделен с научната общност от цял свят.

Създаването на високоефективни ваксини в рамките на по-малко от година е феноменален успех. Дружеството на кардиолозите в България излезе с официална декларация в подкрепа на масовата ваксинация на медицинския персонал и на обществото. Тава е битка за спечелване на сърцата и умовете на хората. Използвам случая да ви призова чрез авторитета си да спомогнете за преодоляване на заблудите и неоснователните страхове и да насърчавате ваксинацията.

Контролираните проучвания (RECOVERY, ACTIV), провеждани от СЗО, National Institute of Health и други авторитетни организации, показваха ролята на дексаметазона, антикоагулантите и коктейлите от антитела в лечението на COVID-19. Доказа се, че едни от най-изписваните от нас медикаменти като ACE инхибитори, АРБ и статини са сигурни и лечението с тях не бива да бъде преустановявано.

За съжаление резултатите от тези проучвания показаха, че някои от регистрираните вече антиинфламаторни и антивирусни медикаменти, като хидроксихлорокин, колхицин, лопинавир и други, нямат ефект върху протичането на заболяването. Намирането на ефективно и лесно достъпно за приложение лечение на коронавируса остава водещ приоритет в борбата с пандемията.

Пандемията с COVID-19 постави и сериозни предизвикателства пред Дружеството на кардиоло-

зите в България. Кардинално беше променена научната програма на Дружеството. За съжаление се наложи да отменим и Националния кардиологичен конгрес в Пловдив, за чиято подготовка бяха положени много усилия. Провеждането на събития на живо вероятно няма да е възможно през следващите 6 месеца. Сериозно пострада и обучението на специализантите. Но Дружеството на кардиолозите в България прие тези предизвикателства и ние бяхме първите, които проведохме „онлайн“ конференция, посветена на COVID-19 миналия април, която беше оценена много високо от професионалистите. Дружеството на кардиолозите в България предвижда провеждане на Национална конференция, посветена на COVID и медицинските постижения, свързани с диагностиката, лечението, превенцията, в средата на ноември.

Уважаеми колеги,

Надяваме се заедно с другите форуми на Дружеството на кардиолозите в България, както и с публикациите в списание „Българска кардиология“ и обновения сайт на Дружеството, да ви подпомогнем в борбата с това коварно заболяване. Бихме могли да обменим мнения и да отговорим на въпроси, които са важни за клиничната практика.

Кураж и се пазете!

*Проф. Асен Гудев,
Председател на Дружеството
на кардиолозите в България*